

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Факультет філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ТА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ РІЗНИХ
РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Українська мова і література»

Спеціальність 014 Середня освіта

Спеціалізація 014.01 Українська мова та література

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
від 29 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Методика викладання української мови та української літератури в закладах освіти різних рівнів акредитації»
Викладач (-і)	кандидат філологічних наук Ґрещук Валентина Василівна, кандидат педагогічних наук Слоньовська Ольга Володимирівна
Контактний телефон викладача	+380506879363 +380638629015
Е-mail викладача	valentyna.greshchuk@pnu.edu.ua olga.slonovska@ukr.net
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Методика навчання мови та літератури – наука, що досліджує і визначає зміст, форми організації, технологію проведення занять з української мови, застосування методів, прийомів і засобів навчання мови в закладах освіти різних рівнів акредитації. Методика забезпечує реалізацію принципів навчання в умовах викладання української мови та літератури з усім її комплексом складних завдань: розуміння суспільної ролі мови, засвоєння необхідного мінімуму мовних понять, рівнів і закономірностей функціонування мови, реалізації світоглядних функцій рідної мови, оволодіння усіма видами мовленнєвої діяльності, культурою усного й писемного мовлення. Методика забезпечує таку систему навчання мови та літератури, що відповідає сучасній теорії мовознавства про сутність мови та її суспільні функції, роль мови в історії народу та збереженні його менталітету.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета навчальної дисципліни «Методика викладання української мови та української літератури в закладах освіти різних рівнів акредитації» – науково обґрунтувати систему навчання української мови на основі досягнень сучасної методичної науки, педагогічного досвіду учителів-словесників, а також кращих вітчизняних педагогів-методистів минулого; сформувати у майбутніх вчителів національно свідоме ставлення до української мови як рідної та державної, розуміння її значення як предмета і засобу засвоєння інших дисциплін.</p> <p>Курс передбачає такі цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – підготувати майбутніх фахівців до педагогічної діяльності в умовах формування сучасних закладів освіти різних рівнів акредитації, реалізації концепцій мовної освіти в Україні; – збагачувати майбутніх спеціалістів знаннями у сфері методики української мови, на основі яких вони могли б домагатися свідомого і міцного засвоєння програмового матеріалу з мови, ефективно організовувати навчальну діяльність студентів та формувати їх пізнавальну самостійність; – формувати у магістрантів професійно-методичні вміння та дослідницькі навички; розвивати уміння здійснювати самостійні наукові пошуки й експериментальні дослідження; – розвивати у студентів пізнавальні інтереси, прагнення до удосконалення своєї професійної підготовки; навчати майбутніх викладачів самостійно працювати з науково-методичною літературою, лінгводидактичним матеріалом; – стимулювати науково-методичну творчість магістрантів, навчати співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної школи, прагнути вдосконалювати свою педагогічну 	

освіту та прищеплювати творче ставлення до праці педагога, застосовувати новітні технології;

- виховати у студентів особистісні якості майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання ролі педагога, прагнення постійно займатися самоосвітою, саморозвитком, самовдосконаленням;
- формувати у майбутніх фахівців національно свідомого ставлення до української мови як рідної і державної, розуміння її значення.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми в процесі професійної діяльності в галузі освіти та науки (лінгвістики, літературознавства, методики викладання) або навчання, що передбачає проведення досліджень та впровадження інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності:

1. Здатність до застосування знань у процесі професійної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації.
3. Здатність до пошуку, оволодіння сучасними знаннями та інформаційними технологіями.
4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності.
5. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації, вміння знаходити оптимальні рішення, проявляти креативність та лідерство, працювати в команді.
7. Вміння взаємодіяти в педколективі, налагоджувати міжособистісну комунікацію з учасниками освітнього процесу.

Фахові компетентності:

1. Здатність реалізовувати зв'язки освітньої теорії та практики викладання української мови і літератури в освітніх закладах різних рівнів акредитації.
5. Здатність керувати освітніми та гуманітарними проєктами в закладах освіти різних рівнів акредитації, у мистецько-культурних центрах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, в апараті органів державної влади і місцевого самоврядування.
6. Уміння розробляти та застосовувати освітні програми і навчально-методичні матеріали відповідно до конкретного освітнього контексту; здійснювати добір методів і засобів навчання з галузей педагогіки, психології, методики української мови та літератури, спрямованих на розвиток індивідуальних творчих здібностей учасників освітнього процесу з урахуванням їхніх вікових, фізіологічних і психологічних особливостей.
9. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти з української мови й літератури; аналізувати особливості сприйняття та засвоєння ними навчальної інформації з метою корекції й оптимізації освітнього процесу.
13. Здатність дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Програмні результати навчання:

5. Уміти організувати та проводити науково-педагогічні дослідження, представляти їх результати у письмовій та усній формах, представляти результати досліджень у публікаціях, кваліфікаційних роботах, узагальнювати емпіричні дані, робити умовиводи та формулювати висновки.
6. Застосовувати сучасні та інноваційні технології для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості наукового дослідження.
7. Розробляти програми, проєкти, плани навчальної, виховної, освітньої діяльності, впроваджувати їх.
8. Вирішувати морально-етичні проблеми у професійній діяльності, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, студентами, учнями та їхніми батьками.
10. Володіти критичним мисленням, творчо використовувати різні теорії і досвід (вітчизняний і закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.
14. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 год

Практичні заняття		12 год		
Самостійна робота		21 год		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
Перший	014 Середня освіта	Перший	Нормативний	
Тематика навчальної дисципліни				
№	Тема	Форма заняття	Результати навчання	Завдання
1	<p>Тема 1. Методика української мови як наука і навчальна дисципліна.</p> <p>1. Зміст і побудова курсу. 2. Українська мова як навчальний предмет в закладах освіти різних рівнів акредитації. 3. Психологічні й дидактичні основи навчання української мови. 4. Методи, прийоми і засоби навчання. 5. Планування навчального процесу з української мови: календарні, тематичні і поурочні плани. 6. Принципи побудови і зміст чинних програм і підручників з української мови. 7. Зміст курсу фонетики, його зв'язок із вивченням графіки, орфоепії, орфографії. 8. Методика вивчення лексикології і фразеології української мови. 9. Лексична робота у системі занять з інших розділів курсу мови. 10. Методика вивчення будови слова і словотвору. 11. Практичне ознайомлення учнів зі способами словотвору.</p>	<p>лекція – 2 год</p> <p>практичне заняття – 2 год</p> <p>самостійна робота – 3 год</p>	<p>– знати зміст і побудову курсу; психологічні й дидактичні основи навчання української мови; методи, прийоми і засоби навчання; принципи побудови і зміст чинних програм і підручників з української мови; зміст курсу фонетики, його зв'язок із вивченням графіки, орфоепії, орфографії; методика вивчення лексикології і фразеології української мови; методика вивчення будови слова і словотвору; особливості лексичної роботи у системі занять з інших розділів курсу мови.</p> <p>– розуміти особливості викладання української мови в закладах освіти різних рівнів акредитації.</p> <p>– уміти практично ознайомлювати учнів зі способами словотвору; здійснювати планування навчального процесу з української мови: календарні, тематичні і поурочні плани.</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела.</p> <p>опрацювати і проаналізувати чинні програми і підручники з української мови.</p>
2	<p>Тема 2. Методика мовленнєвого розвитку.</p> <p>1. Основні види мовленнєвої діяльності і мовленнєвих умінь. 2. Слухання і читання, їх види. 3. Говоріння і письмо. 4. Монологічне і діалогічне мовлення. 5. Організація перевірки знань учнів, умінь та навичок з української мови, види та способи їх перевірки. 6. Тестування у процесі вивчення української мови.</p>	<p>лекція – 2 год</p> <p>практичне заняття – 2 год</p> <p>самостійна робота – 3 год</p>	<p>– знати основні види мовленнєвої діяльності і мовленнєвих умінь; особливості монологічного та діалогічного мовлення; види та способи перевірки знань з української мови; особливості тестування у процесі вивчення української мови; технологію навчання української мови в закладах освіти різних рівнів акредитації; методи і</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела.</p> <p>розробити систему тестових</p>

	<p>7. Технологія навчання української мови в закладах освіти різних рівнів акредитації.</p> <p>8. Методи і прийоми навчання української мови.</p> <p>9. Засоби активізації навчальної діяльності на заняттях української мови.</p> <p>10. Типи занять української мови, їх структура та методика проведення.</p> <p>11. Формування пізнавальної самостійності у вивченні української мови.</p> <p>12. Упровадження інноваційних технологій на заняттях мови.</p>		<p>прийоми навчання української мови; засоби активізації навчальної діяльності на заняттях української мови; типи занять української мови, їх структуру та методику проведення.</p> <p>– уміти організувати перевірку знань учнів, умінь та навичок з української мови; формувати пізнавальну самостійність у вивченні української мови; упроваджувати інноваційні технології на заняттях мови.</p>	<p>завдань до однієї із тем (за календарним плануванням).</p>
3	<p>Тема 3. Місце граматики у курсі вивчення української мови в закладах освіти різних рівнів акредитації, пізнавальне і практичне значення граматики.</p> <p>1. Загальні питання методики вивчення граматики.</p> <p>2. Методи і прийоми теоретично-практичного вивчення частин мови у поєднанні з орфографією.</p> <p>3. Етапи вивчення синтаксису і пунктуації, їх зміст і завдання.</p> <p>4. Поняття про пунктограму.</p> <p>5. Труднощі у вивченні окремих питань пунктуації та шляхи їх подолання.</p> <p>6. Завдання, зміст і місце роботи зі стилістики та загальних відомостей про мову.</p> <p>7. Методика вивчення стилістики в курсі мови.</p> <p>8. Використання дидактичного матеріалу текстів різних стилів.</p> <p>9. Характеристика знань, умінь і навичок зі стилістики в чинних програмах з української мови для закладів освіти різних рівнів акредитації.</p> <p>10. Поняття про різні стилі мовлення.</p> <p>11. Методика написання різних жанрів публіцистики.</p> <p>12. Методика написання різних видів ділових паперів.</p> <p>13. Систематизація та узагальнення знань зі</p>	<p>лекція – 2 год</p> <p>практичне заняття – 2 год</p> <p>самостійна робота – 3 год</p>	<p>– знати загальні питання методики вивчення граматики; методи і прийоми теоретично-практичного вивчення частин мови у поєднанні з орфографією; етапи вивчення синтаксису і пунктуації, їх зміст і завдання; визначення пунктограми; завдання, зміст і місце роботи зі стилістики та загальних відомостей про мову; методику вивчення стилістики в курсі мови; особливості різних стилів мовлення; методику написання різних жанрів публіцистики; методику написання різних видів ділових паперів.</p> <p>– розуміти труднощі у вивченні окремих питань пунктуації та шляхи їх подолання.</p> <p>– уміти використовувати дидактичні матеріали текстів різних стилів; здійснювати характеристику знань, умінь і навичок зі стилістики в чинних програмах з української мови для закладів освіти різних рівнів акредитації; систематизувати та узагальнювати знання зі стилістики.</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела.</p> <p>розробити методичні рекомендації до написання різних видів ділових паперів.</p>

	стилістики.			
4	<p>Тема 4. Методика розвитку зв'язного мовлення та основні види робіт: методика їх проведення та перевірки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Переказ і твір у системі роботи над формуванням мовленнєвих умінь. 2. Елементи ділового мовлення, оформлення ділових паперів та опрацювання газетних жанрів (інформаційна замітка, замітка на дискусійну тему, стаття на морально-етичну тему, інші жанри). 3. Види і зміст роботи з розвитку зв'язного мовлення та його місце в системі мовної підготовки. 4. Методика розвитку навичок зв'язного усного літературного мовлення. 5. Критерії і норми оцінювання. 6. Удосконалення мовлення та мовної грамотності. 7. Робота над мовленням у зв'язку із вивченням літератури, удосконалення стилістичних знань, умінь і навичок. 8. Основні напрямки та принципи роботи над зв'язним писемним мовленням. 9. Методика роботи над писемним висловлюванням. 10. Написання переказів і творів. 11. Шляхи попередження і виправлення мовних і мовленнєвих помилок у письмових роботах учнів. 	<p>лекція – 2 год</p> <p>практичне заняття – 2 год</p> <p>самостійна робота – 4 год</p>	<p>– знати елементи ділового мовлення, особливості оформлення ділових паперів та опрацювання газетних жанрів (інформаційна замітка, замітка на дискусійну тему, стаття на морально-етичну тему, інші жанри); види і зміст роботи з розвитку зв'язного мовлення та його місце в системі мовної підготовки; методику розвитку навичок зв'язного усного літературного мовлення; критерії і норми оцінювання; основні напрямки та принципи роботи над зв'язним писемним мовленням; методику роботи над писемним висловлюванням; особливості написання переказів і творів; шляхи попередження і виправлення мовних і мовленнєвих помилок у письмових роботах учнів.</p> <p>– розуміти особливості переказу і твору у системі роботи над формуванням мовленнєвих умінь.</p> <p>– вміти удосконалити мовлення та мовну грамотність; здійснювати роботу над мовленням у зв'язку із вивченням літератури, удосконаленням стилістичних знань, умінь і навичок.</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела.</p> <p>опрацювати критерії та норми оцінювання письмових робіт.</p>
5	<p>Тема 5. Принципи організації позакласної роботи та її взаємозв'язок із класними заняттями.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст позакласної роботи, основні її форми. 2. Елементи наукового дослідження у позакласній роботі. 3. Факультативні заняття з української мови як засіб здійснення диференційованого 	<p>лекція – 2 год</p> <p>практичне заняття – 2 год</p> <p>самостійна робота – 4 год</p>	<p>– знати зміст позакласної роботи, основні її форми; елементи наукового дослідження у позакласній роботі; особливості проведення факультативних занять з української мови; програми факультативних курсів та специфіку роботи на факультативних заняттях; значення і форми методичної роботи педагога-</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела.</p> <p>розробити конспекти факультативних занять та позакласного</p>

	<p>навчання.</p> <p>4. Програми факультативних курсів та специфіка роботи на факультативних заняттях.</p> <p>5. Значення і форми методичної роботи педагога-словесника.</p> <p>6. Наукова робота учнів, її організаційно-педагогічне забезпечення і підтримка.</p> <p>7. Науково-дослідницька робота студентів.</p>		<p>словесника.</p> <p>– розуміти особливості наукової роботи учнів та науково-дослідницької роботи студентів.</p>	<p>заходу.</p>
6	<p>Тема 6. Педагогічна практика студентів.</p> <p>1. Значення і форми методичної роботи.</p> <p>2. Шляхи і засоби підвищення кваліфікації педагогів.</p> <p>3. Робота методичних об'єднань.</p> <p>4. Профорієнтаційна робота під час проходження практики: Студентський путівник, основні аспекти і положення.</p>	<p>лекція – 2 год</p> <p>практичне заняття – 2 год</p> <p>самостійна робота – 4 год</p>	<p>– знати форми методичної роботи; шляхи і засоби підвищення кваліфікації педагогів.</p> <p>– розуміти значення методичної роботи; особливості роботи методичних об'єднань.</p>	<p>опрацювати відповідні наукові джерела; ознайомитися із методичними рекомендаціями виробничої практики.</p>

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Система оцінювання курсу відповідає критеріям оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в університеті. Допуск до іспиту становить максимум 50 балів і письмове тестування – максимум 50 балів. Робота на практичних заняттях упродовж семестру оцінюється за 5-бальною шкалою та максимальною кількістю 20 балів. Під час виставлення допуску до іспиту враховуються навчальні досягнення, отримані в процесі оцінювання на практичному занятті (максимум 20 балів), при виконанні контрольних робіт (КР-1 – максимум 10 балів; КР-2 – максимум 10 балів) та самостійної роботи (максимум 10 балів). Загальна максимальна кількість балів за навчальний курс становить 100 балів.</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>КР-1 полягає у розробці методичних рекомендацій із питань вивчення української мови у закладах освіти різних рівнів акредитації, КР-2 полягає у розробці плану-конспекту практичного заняття з української мови для закладів освіти різних рівнів акредитації за поданою темою та моделюванні всіх етапів практичного заняття із використанням інноваційних методів.</p> <p>КР-1 оцінюється 10 балами;</p> <p>КР-2 оцінюється 10 балами (5 балів за розробку плану-конспекту практичного заняття, 5 балів за моделювання).</p> <p>КСР оцінюється 10 балами (опрацювання всіх тем згідно з силабусом, на які розрахована самостійна робота; ознайомитися із освітянськими сайтами та вивчити досвід роботи педагогічного коледжу при Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника)</p> <p>Терміни виконання робіт – передостанні практичні заняття.</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>Закріплення й повторення теоретичних питань із вивчених тем курсу.</p> <p>На практичних заняттях здобувачі вищої освіти формують професійні мовно-комунікативні компетенції. Важливими аспектами лінгводидактичної моделі розвитку фахової майстерності майбутніх викладачів-словесників є обґрунтування принципів навчання, презентація ефективних форм, методів, засобів навчання у закладах освіти різних рівнів акредитації.</p>

Умови допуску до підсумкового контролю	Допуском до іспиту є отримання позитивної підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). Для визначення рейтингового підсумкового контролю до уваги взято присутність здобувача на всіх заняттях, його активність та успішність під час виконання практичних завдань, підготовки самостійної роботи, написання контрольних робіт; відсутність пропусків і запізнь на заняття; дотримання етики й культури поведінки на заняттях.
Підсумковий контроль	форма контролю: іспит; форма здачі: письмове тестування (50 завдань); структура завдання:4 варіанти з однією правильною відповіддю, яка оцінюється в 1 бал.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-induvid.-grafik.pdf>.

Форму письмового виконання роботи втілено на практичних, індивідуальних заняттях, під час написання контрольної, самостійної роботи чи виконання індивідуального завдання.

Академічна доброчесність. У «Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримувати принципу академічної доброчесності та у своїй своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно, доброчесно.

<https://cutt.ly/2wJeFdvU>

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає «Комісія з питань етики та академічної доброчесності» при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

<https://cutt.ly/5wJeN6TU>

Відвідування занять. Урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf. У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання вхідного, поточного, підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника».

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Бондарчук Ю., Чуйко Г., Чуйко Н. Удосконалення форм і методів навчання відповідно до вимог Болонського процесу. *Вища школа*. 2005. №2. С. 35–41.
2. Брінклі А., Десанте Б., Флегм М. та ін. Мистецтво бути викладачем: практ. посіб. / за ред. О.І. Сидоренка. Київ : Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2003. 144 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої освіти: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.

4. Горошкіна О., Караман С., Бакум З., Караман О., Копусь О. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: навч. посібник / за ред. О. Горошкіної, С. Карамана. 2015. 250 с.
5. Грибан Г.В. Практикум з методики викладання мови: навч.-метод. посіб. Київ : Кондор, 2010. 160 с.
6. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
7. Дороз В.Ф. Методика викладання української мови у вищій школі: навч. посіб. Київ : Центр навч. літ-ри, 2008. 176 с.
8. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / за ред. С.Ю. Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 261 с.
9. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність: підручник. Київ : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
10. Каплінський В.В.. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
11. Колесникова І. Методичний аспект професійного дискурсу: лінгвістична «підтримка» наукової діяльності студента. *Українська мова та література*. 12 (460), 2006. С. 24–28.
12. Копусь О. А. Дидактична стратегія як проект керованої діяльності підготовки майбутніх магістрів-філологів. *Наука і освіта*. № 1. 2011. С. 47–50.
13. Копусь О. А. Застосування активних методів навчання у формуванні фахової лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів-філологів. *Наукові записки : науковий збірник*. К. : НПУ імені М. М. Драгоманова, 2012. Вип. СІV(104). С. 102–111.
14. Коротєєва-Камінська В.О. Викладання української мови та українознавства у вищих навчальних закладах (історичний аспект): навч. посіб. Київ : «Професіонал», 2006. 304с.
15. Короткий термінологічний словник з інноваційних педагогічних технологій [Електронний ресурс]. URL: https://umni4ka.at.ua/publ/vid_problemi_do_problemi/etapi_roboti_nad_problemoju/korotkij_terminologichnij_slovník_z_innovacijnih_pedagogichnih_tekhnologij/4-1-0-20
16. Кучерук О.А. Самостійна робота студентів з методики української мови: метод. посіб. Житомир: Поліграфічний центр ЖДПУ, 2001. 91с.
17. Левченко І. Освіта дорослих як наукова проблема. *Гуманітарний вісник*. 2012. № 25. С. 86–91.
18. Мельник Т. Соціокультурна компетентність майбутнього словесника крізь призму суміжних наук [Текст]. *Вісник Луганського нац. Ун-ту ім. Т. Шевченка: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасний лінгвістичний і лінгводидактичний дискурсний простір»*. Луганськ. 2010. № 22 (209). Листопад. С. 38–51.
19. Мороз О.Г. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: навч. посіб. Київ: НПУ, 2001. 338 с.
20. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 241 с.
21. Огіцин Є.С Методика організації науково-дослідної роботи студентів у вищому навчальному закладі освіти. Київ, 2003. 206 с.
22. Остапенко Н. М. Теорія і практика формування лінгводидактичних компетентностей у студентів філологічних факультетів ВНЗ. Черкаси : видавець Чабаненко Ю., 2008. 330 с.
23. Пентиліук М.І. та ін. Словник-довідник з української лінгводидактики: навч. посіб. / кол. авторів за ред. М. І. Пентиліук. Київ: Ленвіт, 2015. 320 с.
24. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: навч. посіб. для магістрантів і аспірантів / за ред. Л.Г.Подоляка, В.І. Юрченка. Київ : ТОВ “Філ-студія”, 2006. 320 с.
25. Семеног О.М. Культура наукової української мови і літератури: навч. посіб. Київ : Академія, 2010. 216 с.
26. Семеног О.М. Культура наукової української мови: навч. посіб / за ред. Л. Мацько. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2008. 252 с.
27. Сидоренко В.В. Феномен педагогічної майстерності вчителя в концептуальних вимірах творчої спадщини В. О. Сухомлинського. *Рідна школа: щомісячний наук. пед. журнал*. 2012. № 7(991). С. 39–43.

Інформаційні ресурси

<https://mon.gov.ua/ua>

http://osvita.ua/school/lessons_summary/mova/

<http://subject.com.ua/lesson/mova/>

<https://www.schoollife.org.ua/usi-uroky-ukrajinskoji-movy-ta-literatury/>

http://filologinya2010.blogspot.com/p/blog-page_55.html

http://www.parta.com.ua/ukr/books/ukr_mova/

<https://academia.in.ua/?q=content/шкільні-підручники-з-української-мови>

***Грещук Валентина Василівна**
кандидат філологічних наук, доцент*